

**ЛИМАНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
РОЗДІЛЬНЯНСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Сорок четверта сесія восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

«30» травня 2024 року

№ 923-VIII

**Про затвердження Програми з локалізації та ліквідації амброзії
полинолістої на території Лиманської селищної ради
Роздільнянського району Одеської області на 2024-2027 роки**

Відповідно до пункту 22 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законів України «Про карантин рослин», «Про захист рослин» і «Про благоустрій населених пунктів», у зв'язку із значним розповсюдженням регульованого шкідливого організму Амброзії полинолістої на території Лиманської селищної територіальної громади з метою впровадження комплексу заходів з виявлення, ліквідації та недопущення поширення амброзії полинолістої, враховуючи рішення виконавчого комітету Лиманської селищної ради від 24 травня 2024 року № 151/24-СР «Про погодження Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолістої на території Лиманської селищної ради Роздільнянського району Одеської області на 2024-2027 роки», висновки та рекомендації постійної комісії з питань бюджету, банківської діяльності, фінансово-економічних питань та питань регуляторної політики, Лиманська селищна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму з локалізації та ліквідації амброзії полинолістої на території Лиманської селищної територіальної громади на 2024-2027 роки (додається).
2. Фінансовому управлінню Лиманської селищної ради передбачити кошти на фінансування заходів передбачених Програмою.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань аграрної політики, земельних відносин, благоустрою територій, екології, природокористування, надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків.

Лиманський селищний голова

Віктор БАКЛАНОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

*рішенням Лиманської селищної ради
№ 923-VIII від «30» травня 2024 року*

*Лиманський селищний голова
_____ Віктор БАКЛАНОВ*

Програма з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Лиманської селищної територіальної громади на 2024-2027 роки

I. Загальні положення

Програма боротьби з амброзією полинолистою на території Лиманської селищної ради на 2024 - 2027 роки (далі - Програма) розроблена на виконання Закону України «Про карантин рослин». Очікуваним результатом являється протидія розвитку процесів деградації земель та погіршення якості угідь, а також збереження територій у природному чи близькому до природного стані.

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів, направлених на локалізацію та ліквідацію вогнищ небезпечного карантинного бур'яну - амброзії полинолистої. Серед великої кількості бур'янів амброзія полинолиста приносить особливо великі втрати в сільському господарстві, при цьому являючись злісним карантинним бур'яном. Рослини амброзії виробляють величезну кількість пилку та насіння. Квітковий пилок є дуже небезпечним і шкідливим для людини і при вдиханні з повітрям викликає алергійне захворювання - амброзійний поліноз. Хвороба протікає у вигляді різко вираженого алергійного риніту, кон'юктивіту, бронхіальної астми, мігрені, кропивниці та супроводжується значним знесиленням організму. Лікування алергії, спричиненої пилом амброзії, тривале й важке. Негативний вплив на довкілля значно посилюється при її проникненні на необроблювані землі з порушеним трав'янистим покривом. За відсутності, у більшості випадків, у складі рослинності таких земель конкурентоздатних щодо амброзії рослин, виникають найкращі умови росту і розвитку карантинного бур'яну, кількість сходів якого може дорівнювати декількох тисяч на квадратному метрі, рослини спроможні накопичувати за вегетаційний період до 10 тонн/га фіто маси.

II. Проблеми, на розв'язання яких спрямована Програма

Амброзія полинолиста набуває дедалі ширшого розповсюдження на території Лиманської селищної територіальної громади, зокрема, на сільськогосподарських угіддях в зв'язку з погіршенням культури землеробства, а саме: недотримання вимог агротехніки під час обробітку ґрунту; недотримання сівозміни, строків сівби і збирання сільськогосподарських культур; невжиття землевласниками та землекористувачами належного комплексу заходів боротьби з бур'янами.

Амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisifolia* L.) – один з найбільш небезпечних в Україні карантинних бур'янів – алергенів, який за 75 років пройшов усі етапи експансії: від первинного проникнення, розселення до подальшої натуралізації. На полях засмічує практично усі сільськогосподарські культури і угіддя в тому числі: просапні - соняшник, кукурудзу, сою; багаторічні та однорічні кормові трави, озимі та ярі зернові, технічні, луки та пасовища, а також велику кількість необроблених земель. Розвиваючи велику надземну вегетативну масу, амброзія полинолиста здатна в польових умовах витіснити і пригнічувати як культурні рослини, так і бур'яни. В результаті надмірного висушування й виснаження ґрунтів урожай сільськогосподарських культур значно знижується, а при великому забур'яненні культурні рослини гинуть. Для утворення однієї тонни сухої речовини амброзія

полинолиста виносить з ґрунту 15,5 кг азоту і 1,5 кг фосфору, а також ґрунт втрачає близько 950 тонн води. В результаті високої забур'яненості карантинним бур'яном та внаслідок надмірного висушування й виснаження ґрунту урожай сільськогосподарських культур знищується практично на 100%, врожай з таких полів навіть не збирають, при середній забур'яненості (10 рослин/м. кв.) урожай сільськогосподарських культур знижується відповідно: соняшнику - на 40%, кукурудзи - до 35%. Забур'янення сільськогосподарських угідь амброзією полинолистою призводить до значних економічних витрат на вирощування сільськогосподарських культур.

За таких обставин проведення заходів з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої набуває у Лиманської селищної територіальної громаді та країні в цілому дуже великого значення.

Для поступового зменшення площ засмічення амброзією полинолистою необхідне одночасне та систематичне застосування протягом мінімум 4 років комплексу агротехнічних, механічних, хімічних заходів боротьби, а також соціальних заходів, спрямованих на усвідомлення кожним громадянином масштабів шкодочинності амброзії полинолистої.

Затвердження Програми та виділення коштів для проведення заходів з ліквідації амброзії полинолистої на землях загального користування за рахунок коштів місцевого бюджету дасть можливість встановити контроль за ходом розв'язання цієї проблеми.

III. Мета Програми

Мета Програми – локалізація та ліквідація вогнищ амброзії полинолистої на території Лиманської селищної територіальної громади. Для досягнення мети необхідно:

- привернути увагу широких верств населення та громадськості до проблеми, пов'язаної із засміченням земель карантинним бур'яном;
- провести карантинні заходи з локалізації вогнищ амброзії полинолистої у полях сівозміни, на полях, які не обробляються та на узбіччях шляхів;
- провести заходи з локалізації амброзії полинолистої у населених пунктах громади;
- ліквідувати карантинний бур'ян на узбіччях автошляхів;
- провести знищення карантинного бур'яну з одночасним застосуванням хімічних, агротехнічних, механічних та інших методів.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

З метою забезпечення збалансованих та комплексних заходів боротьби з амброзією полинолистою в найближчі роки пріоритетне значення буде надаватись: механічним, агротехнічним, та хімічним методам боротьби, що застосовуватимуться одночасно.

У населених пунктах

- систематичному скошуванню рослин амброзії полинолистої з початку вегетації (квітень - травень) до цвітіння (кінець липня – початок серпня); вириванню рослин амброзії з корінням та їх знищенню шляхом спалювання у спеціально призначених місцях або подрібнення з наступним захороненням решток у санітарних ямах;

- знищенню рослин амброзії на засмічених присадибних ділянках агротехнічним методом (перекопування або приорювання ґрунту з подрібненням рослинних решток) та (при можливості) з наступним висівом на цих ділянках багаторічних низькорослих або газонних трав.

На узбіччях доріг (автошляхів), лісосмуг, землях загального призначення:

- застосуванню для обприскування гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

- систематичному скошуванню рослин амброзії полинолистої з початку вегетації (квітень - травень) до цвітіння (кінець липня – початок серпня) .

У полях сівозміни (після збирання попередника або в осінньо - весняний період):

- дотриманню технології обробітку ґрунту, що включає своєчасний передпосівний його обробіток, оптимальні строки сівби, догляд за посівами, збирання тощо;

- застосуванню для обприскування гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні;

- дотриманню сівозміни, обов'язковому висіву просапних культур та багаторічних трав, що повинні чергуватися, по можливості не висівання протягом 3-х років на враженому полі соняшника, кукурудзи тощо; передпосівному внесенню у ґрунт гербіцидів та проведенню дворазового лушення рослинних решток.

У залишених полях, що повністю заростають:

- обробці полів гербіцидами суцільної дії; скошуванню рослин амброзії полинолистої до цвітіння;

- проведенню дворазового лушення або дискування (вздовж і поперек поля) та культивуваці; посіву багаторічних трав або просапних культур. Виконання Програми протягом 2 років в один етап передбачає знищення карантинного бур'яну на 85% від всієї площі зараження.

Фінансування Програми здійснюється з місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених чинним законодавством (Додаток 2).

Обсяги фінансування Програми уточнюються під час складання проекту місцевого бюджету на відповідний рік або шляхом внесення змін до нього в межах наявного фінансового ресурсу.

На інших землях та земельних ділянках виконання заходів Програми та проведення карантинних (фітосанітарних) заходів здійснюються за рахунок землевласників та землекористувачів, які мають право на відшкодування завданих їм збитків відповідно до закону та у порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, у разі, якщо їх майно використовувалося з метою ліквідації карантинного організму.

Строк реалізації Програми – 2024 - 2027 роки.

V. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрямами реалізації Програми є:

- привернути увагу населення та громадськості до проблеми, пов'язаної із засміченням земель карантинним бур'яном;

- провести заходи локалізації амброзії полинолистої та ліквідації її у населеному пункті;

- знищити вогнища карантинного бур'яну в полях сівозміни силами товаровиробників;

- провести: хімічні, агротехнічні, механічними та інші заходи, що повинні застосовуватися одночасно;

- ревізію необроблюваних земель сільськогосподарського призначення (землі, призначені для ведення особистого селянського господарства, садівництва, городництва) та земель несільськогосподарського призначення (землі тимчасової консервації, житлової та громадської забудови, рекреаційного призначення та інші);

- ліквідацію бур'яну на узбіччях доріг (автошляхів) та на залишених полях, що повністю заростають;

- приділити особливу увагу ознайомленню з карантинним бур'яном у навчальних закладах та громадських місцях населених пунктів.

VI. Очікувані результати та ефективність Програми

Реалізація Програми дасть можливість на кінець 2027 року:

- зменшити площі зараження амброзією полинолістою;
- забезпечити раціональне використання земель;
- зберегти природну родючість ґрунтів та поліпшити екологію навколишнього природного середовища;
- підвищити ефективність виробництва сільськогосподарської продукції;
- очистити населені пункти від бур'янів, їх насінневих та вегетативних зачатків.
- створити штучні фітоценози із багаторічних трав у вогнищах амброзії полинолістої, що зменшить вплив амброзії на людину.

Результативними показниками Програми є:

- підвищення рівня обізнаності населення про негативний вплив амброзії полинолістої на навколишнє природне середовище та здоров'я людей; методи боротьби з нею;
- володіння інформацією щодо наявних вогнищ амброзії полинолістої на території селищної ради;
- зменшення площі зараження амброзією полинолістою, збереження природної родючості ґрунтів та поліпшення екології навколишнього природного середовища;
- очищення населених пунктів від бур'янів, їх насінневих та вегетативних зачатків;
- зменшення кількості алергічних захворювань у населення громади, завдяки чому підвищиться працездатність людей вразливих на алергію та зменшаться витрати коштів на лікування;
- покращення культури землеробства шляхом раціонального використання земель;
- підвищення урожайності сільськогосподарських культур та якості за рахунок зниження засмічення полів амброзією полинолістою, яка є серйозним конкурентом за вологу, світло та поживні речовини;
- підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції та прибутковості сільськогосподарських підприємств.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Реалізація Програми забезпечується виконавчим комітетом селищної ради та комунальними підприємствами громади в межах встановленої чинним законодавством компетенції.

Контроль за виконанням заходів Програми, здійснюється постійною комісією з питань аграрної політики, земельних відносин, благоустрою територій, екології, природокористування, надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків Лиманської селищної ради.

Результати реалізації Програми оприлюднюються на офіційному сайті селищної ради.

ПАСПОРТ
Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Лиманської селищної територіальної громади на 2024-2027 роки

1.	Ініціатор розроблення програми	Лиманська селищна рада
2.	Розробник програми	Лиманська селищна рада
3.	Співрозробник програми	-
4.	Відповідальний виконавець програми	Лиманська селищна рада, комунальні підприємства громади
5.	Учасники програми	Лиманська селищна рада, комунальні підприємства громади
6.	Термін реалізації програми	2024-2027 роки
7.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	Бюджет селищної ради
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього (тис.грн.),	40,00 тис. грн.
	у тому числі:	
8.1	коштів місцевого бюджету	40,00 тис. грн.

Ресурсне забезпечення Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Лиманської селищної територіальної громади на 2024-2027 роки

Джерела фінансування	Обсяг коштів, які пропонується залучити для виконання Програми, у тому числі за роками (тис. грн.)				
	2024	2025	2026	2027	Всього
Місцевий бюджет, у тому числі:					
Бюджет Лиманської селищної ради	10,0	10,0	10,0	10,0	40,0
РАЗОМ:	10,0	10,0	10,0	10,0	40,0

Напрями діяльності та заходи

Програми з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Лиманської селищної територіально громади на 2024-2027 роки

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання	Виконавці
1.	Забезпечити проведення обстеження території Лиманської селищної ради для вживання відповідних заходів щодо локалізації та ліквідації карантинного організму-амброзії полонистої	2024-2027	Лиманська селищна рада, Комунальні підприємства громади
2.	Провести роз'яснювальну роботу серед землекористувачів, підприємств та організацій усіх форм власності щодо шкодочинності амброзії, інформування населення про виявлення вогнищ бур'яну	2024-2027	Лиманська селищна рада, Комунальні підприємства громади
3.	Провести заходи локалізації амброзії полинолистої та ліквідації її у населених пунктах громади та за їх межами, на безгосподарських землях.	2024-2027	Лиманська селищна рада, Комунальні підприємства громади
4.	Забезпечити обробку гербіцидами відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.	2024-2027	Лиманська селищна рада, Комунальні підприємства громади
5	Фінансування програми здійснювати за рахунок коштів Лиманської селищної ради	2024-2027	Лиманська селищна рада, Комунальні підприємства громади